

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

Näytteenotto tarhatuista villisioista teurastamolla afrikkalaisen sikaruton varalta

1 Näytteenotto

Näytteeksi otetaan elin- ja verinäytteitä tarhattujen villisikojen teurastuksen yhteydessä. Näytteitä pyydetään ottamaan kaikkien villisikatarhojen villisioista. Jos pitopaikasta teurastetaan kerralla enemmän kuin 5 eläintä, otetaan näytteet viidestä. Jos samasta pitopaikasta tulee eläimiä teuraaksi toistuvasti, otetaan yhtä pitopaikkaa kohti näytteet enintään 20 eläimestä vuosittain. Jos voidaan valita, otetaan näytteet eri aitauksissa pidetyistä eläimistä. Jos tarhatuista villisioista otetaan näytteitä peräkkäisinä päivinä, voidaan näytteet lähettää Ruokavirastoon muutaman päivän näytteenottoerissä.

Elinnäytteiden ottaminen ja pakkaaminen

- Näytteeksi otetaan **puolet pernasta ja puolet toisesta munuaisesta**
- Elinnäytteet pakataan erikseen omiin tiiviisiin muovipusseihinsa. Pussit merkitään numeroilla niin, että tiedetään, mistä eläimestä näytteet on otettu. Vastaavat numerot kirjataan läheteeseen.
- Elinnäytteet tulisi laittaa jääkaappiin jäähtymään mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen.
- Muovipusseihin pakatut elinnäytteet kääritään ennen lähetystä vielä sanomalehti- tai talouspaperiin tai muuhun hyvin imevään materiaaliin ja tarvittaessa toiseen tiiviisti suljettavaan muovipussiin.

Verinäytteiden ottaminen ja pakkaaminen

- Näytteeksi otetaan **kokoverta** verenlaskun yhteydessä.
- Jos verenlasku on tehty jo pitopaikassa, voi eläimestä kuitenkin pyrkiä ottamaan verinäyteputken verta suoraan rintaontelosta, sydäimestä tai jostain suuresta verisuonesta.
- Verinäyte voidaan ottaa myös pitopaikassa, jos tainnutus tehdään pitopaikassa.
- Verta otetaan näytteenottoputken mielellään vähintään 2/3 putken tilavuudesta.
- Korkki suljetaan tiiviisti ja putki pyyhitään puhtaaksi veri- ja elinnäytteistä.
- Putket merkitään numeroilla niin, että tiedetään, mitkä veri- ja elinnäytteet kuuluvat samalle eläimelle. Vastaavat numerot merkitään läheteeseen.
- Näyteputket tulisi laittaa jääkaappiin jäähtymään mahdollisimman nopeasti näytteenoton jälkeen.
- Lasiputket pakataan ennen lähetyspakkaukseen laittamista niiden mukana tulleisiin pahvitaskuihin. Pakattaessa muoviputkia kuljetuspakkaukseen tulee pakkaus pehmustaa siten, etteivät putket hajoa kuljetuksen aikana. Ennen kuljetuspakkaukseen laittamista pehmustettu putkinippu laitetaan tiiviisti suljettavaan muovipussiin, jonka pohjalle laitetaan sanomalehti- tai talouspaperia tai muuta imukykyistä materiaalia.

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

- Jos verinäytettä ei saada, lähetetään vain elinnäytteet.
- **Lähete** pakataan kuljetuspakkaukseen päällimmäiseksi muovipussien ulkopuolelle.

2 Näytteiden lähettäminen

Pakkaa näytteet tukevaan laatikkoon tai pussiin. Jos lähetät näytteet Postin kautta, pakkaa ne mieluiten sopivan kokoiseen laatikkoon. Pakkaa mukaan lähete. Lähettäjä voi valita, lähettääkö paketit Matkahuollon vai postin kautta, mutta suosittelemme Matkahuollon kautta lähettämistä, koska sen kautta lähetykset ovat nopeammin perillä.

Näytteet lähetetään mieluiten samana päivänä kuin ne on otettu. Jos näytteitä ei lähetetä tutkittavaksi näytteenottopäivänä, tulee ne säilyttää viileässä (jääkaapissa). Näytteet eivät saa jäätyä. Arkipäivinä näytteiden viimeinen lähetyspäivä on torstai. Perjantaisin ja viikonloppuna otetut näytteet tulee säilyttää kylmässä ja lähettää alkuviikosta, etteivät näytteet jää viikonlopuksi Matkahuollon/postin varastoon.

Ruokavirastosta toimitetaan näytteenottotarvikkeita villisikoja teurastaville pienteurastamoille. Paketissa on näytteenottovälineiden lisäksi lähetyspusseja.

Näytetarvikkeet:

- verinäyteputkia (lasia tai muovia)
- muovipusseja
- lähetyspusseja

Lähettäminen Matkahuollon kautta:

Näytteet lähetetään **Ruokaviraston Helsingin toimipisteeseen** osoitteella
Ruokavirasto, Virologia
Mustialankatu 3, 00790 Helsinki
HELSINKI/Kamppi

Asiakasnumero 9400278

Kirjoita paketin päälle teksti "**Eläinperäinen näyte - vapautettu**".

Ruokavirasto maksaa Matkahuollon lähetyskulut, kun näytteet lähetetään Matkahuollon **pikapakettina** (vastaanottaja maksaa) ja asiakasnumero on kirjoitettu näkyviin.

Lähetä näyte Matkahuollon omasta toimipaikasta tai MH:n asiamiespisteestä. Paketin lähetystä ei voi ostaa Matkahuollon internetsivulta. Etsi Matkahuollon palvelupistehausta <https://www.matkahuolto.fi/palvelupisteet> lähin toimipaikka: kirjoita postitoimipaikka tai postinumero, suodata hakua valitsemalla toiminnot "paketin lähettäminen ja nouto" sekä "kaikenkokoiset paketit".

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatsuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

Lähtettäminen postin kautta

Näytteet lähetetään **Ruokaviraston Helsingin toimipisteeseen** osoitteella:

Ruokavirasto, Virologia

Mustialankatu 3

00790 Helsinki

Kirjoita paketin päälle teksti "**Eläinperäinen näyte - vapautettu**".

Paketin enimmäispaino on 35 kg, lukuun ottamatta pikakirjelähetyksiä, joiden enimmäispaino on 2 kg. Lähetä näytteet postipakettina lisäpalvelulla "**Ovelle aamulla**" Postin verkkopalvelusta ostettuna (huom! "**Ovelle aamulla**" -palvelua ei voi ostaa Postin asiointipisteessä), tai **pikakirjeenä**.

Jos halutaan lähettää lähetys postin kautta niin, että vastaanottaja maksaa lähetyksen, voidaan käyttää postin vastauspakettikorttia. Tarkastuseläinlääkäri voi tilata **valmiiksi laadittuja vastauspakettikortteja** Ruokaviraston käyttäjäpalvelujen yksiköstä.

Vastauspakettikortit voidaan toimittaa joko sähköpostilla tai kirjeessä.

Vastauspakettikortteja voi tilata Ruokavirastosta tilaukset@ruokavirasto.fi tai puhelimitse Heikki Heinänen, puh. 0400 378 710, tai Jan Juutilainen, puh. 0500 415 441.

Tilausviestistä tulee mainita

- mistä lähetys postitetaan
- sisältö: "eläinperäinen näyte"
- minne se lähetetään tutkittavaksi (Helsinki, virologian tutkimusyksikkö)
- lähetyksen kiireellisyys (Ovelle aamulla)

Ruokavirasto lähettää vastauksena valmiin pakettikortin, jonka lähettäjä kiinnittää lähetettävään pakettiin. Sähköpostiin lähetetyn pdf-muodossa olevan pakettikortin voi tulostaa ja teipata paketin päälle. Vastauspakettikortti on voimassa 14 vrk siitä, kun se on laadittu Ruokavirastossa.

Lähetettävää pakettia ei saa jättää postilaatikkoon tai muuhun ulkotilassa sijaitsevaan postilaatikkoon, vaan se pitää viedä postin asiakaspalveluun, jotta se tulee kirjatuksi kuljetusjärjestelmään oikein.

Lähetelomake täytetään ja lähetetään näytteiden mukana. Lähetelomakkeita on saatavissa tarvittaessa Ruokaviraston verkkosivuilta:

ruokavirasto.fi → Tietoa Meistä → Asiointi → Oppaat ja lomakkeet → Laboratoriotutkimukset → Eläintautitutkimukset → Tuotantoeläimet → Sika → Tutkimuslähete tarhattujen villisikojen ASF-kartoitusta varten.

Eläinten terveyden ja lääkitsemisen yksikkö

Näytteenotto tarhatuista villisioista afrikkalaisen sikaruton varalta

Näytteiden otto- ja pakkaustarvikkeita voi tilata maksutta Ruokavirastosta:
tilaukset@ruokavirasto.fi

3 Lisätietoja näytteenotosta

Erikoistutkija Jonna Kyyrö, virologian yksikkö, puh. 050 477 3564,
jonna.kyyro@ruokavirasto.fi